

КАЛЕНДАР ПАМ'ЯТНИХ ДАТ

2025 РІК

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека
імені Софії та Олександра Русових

Календар
пам'ятних дат
на 2025 рік

Чернігів
2024

Укладачі: М. Лагамарчук, О. Шурубенко

Календар пам'ятних дат на 2025 рік / Черніг. ОУНБ ім. Софії та Олександра Русових ; уклад.: М. Лагамарчук, О. Шурубенко ; відп. за вип. В. М. Примак. – Чернігів, 2024. – 54 с.

Методичний посібник «Календар пам'ятних дат на 2025 рік» містить інформацію про ювілеї визначних письменників України і світу, діячів культури, святкові дні, професійні свята та пам'ятні дні. Структурно розділи календаря поділено за місяцями, а в межах місяців – за датами. До календаря увійшло понад 500 дат.

Відбір матеріалів завершився 31 серпня.

Зверніть увагу, що в умовах російсько-української війни деякі дати свят можуть змінюватись. Також можуть з'являтися нові свята та пам'ятні дати, які відобразатимуть найскладніші етапи в історії нашої держави.

Посібник стане у пригоді бібліотечним працівникам, вчителям, студентам та ін.

Має рекомендаційний характер.

Д о в і д к о в е в и д а н н я

Календар пам'ятних дат на 2025 рік

Укладачі: Лагамарчук Марина Олександрівна
Шурубенко Ольга Федорівна

Відповідальна за випуск

В. М. Примак

Комп'ютерне верстання

О. Ф. Шурубенко

Тираж 30 пр.

Видавець і виготовлювач
КЗ «Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека
імені Софії та Олександра Русових»
просп. Миру, 41, м. Чернігів, 14000
email: metodvid@ukr.net

© Чернігівська ОУНБ
імені Софії та Олександра Русових

ЗМІСТ

Ювілеї майстрів слова української літератури.....	4
Ювілеї зарубіжних письменників.....	20
Ювілеї видатних діячів.....	31
Книги-ювіляри.....	38
Офіційно встановлені в Україні святкові дні, професійні свята та пам'ятні дні.....	41
Календар ООН.....	45
Міжнародні десятиліття ООН.....	47
Міжнародний рік ООН.....	47
Нетрадиційні свята.....	48

ЮВІЛЕЇ МАЙСТРІВ СЛОВА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Січень

1

75 років виповнюється письменниці, перекладачці, літературній редакторці **Галині Миколаївні Кирпі** (1950). У дитинстві мріяла бути бібліотекарем. Відома як авторка поетичних книжок «День народження грому», «Гостини», «Слон мандрує до мами», збірок ліричних новел «Катруся з роду Чимчиків», віршів та оповідань «Чарівний вузлик», народознавчої книжки для дітей «Забавлянки мами Мар'янки» та ін. Також Галина Кирпа є авторкою шкільних читанок та посібників.

2

75 років виповнюється **Надії Павлівні Гуменюк** (1950) – письменниці, журналістці, лауреатці премії КМУ імені Лесі Українки. Авторка поетичних збірок «Країна світла», «Аркан для ластівки», «На терезах осені»; романів «Енна», «Дожити до весни»; «Квіти на снігу», «Плач пересмішниці», «Та, що ламає вітер», «І дощ не змиє всі сліди» та ін. Дружина відомого волинського письменника Володимира Лиса.

8

90 років тому народився **Василь Андрійович Симоненко** (1935–1963) – поет і журналіст, діяч українського руху опору, шістдесятник. Писати вірші почав ще в студентські роки, але через радянську цензуру друкувався мало: за його життя вийшли лише збірка поезій «Тиша і грім» і казка «Цар Плаксій та Лоскотон». Олесь Гончар назвав Симоненка «*витязем молодії української поезії*», а В. Стус говорив так: «...*На голос Симоненка, найбільшого шістдесятника із шістдесятників, поспішала молодь. Час поспішав так само.*»

27

235 років тому народився **Петро Петрович Гулак-Артемівський** (1790–1865) – український письменник, науковець, перекладач, поет, байкар. Автор першої української романтичної балади «Рибалка». Особливу популярність мала антикріпосницька сатирична байка «Пан та собака».

95 років тому народився **Всеволод Зіновійович Нестайко** (1930–2014) – письменник, класик сучасної української дитячої літератури. Найпопулярніші твори – трилогія «Тореадори з Васюківки» (включена до авторитетного списку Г. К. Андерсона як один з найкращих творів світової літератури для дітей), серія книжок «Дивовижні пригоди в лісовій школі», «В Країні Сонячних Зайчиків», «Пригоди Робінзона Кукурузо» та ін. За книгою «Тореадори з Васюківки» у 1965 році було знято фільм, який заборонила радянська влада. Стрічка отримала гран-прі у Німеччині, першу премію в Австралії. Для показу її закупили 72 країни світу. Не показали лише в Україні.

Лютий

40 років виповнюється **Ользі Василівні Пуніній** (1985) – письменниці та вченій. Авторка близько ста наукових статей та монографій: «Василь Стус: Відлуння і наближення», «Людина без шкіри: Психотип Василя Стуса»; художніх творів: «Вплив сучасної української поезії на сексуальність неземних істот», «Безумці. З історії кохання Михайла Коцюбинського та Олександри Аплаксіної», «Ляля», «Чигирин».

120 років тому народився **Улас Олексійович Самчук** (1905–1987) – видатний письменник, журналіст і публіцист, редактор, член уряду УНР у вигнанні, член ОУП «Слово». Вперше розповів всьому світу про боротьбу за незалежність України, яку вели бійці УПА, а також про Голодомор як засіб знищення української нації. Відомі твори: трилогія «Волинь», роман-хроніка «Марія», стаття «Нарід чи чернь?» та ін.

145 років тому народився **Осип Васильович Турянський** (псевдонім – Іван Думка; 1880–1933) – письменник і літературний критик. У літературі дебютував 1908 року новелами «Ей, коб були мене вчили», «Де сонце?». Відомий психологічною антивоєнною повістю-поемою «Поза межами

болю», написаній 1917 року в таборі на Ельбі. Цей твір і досі вважається справжнім шедевром, за мотивами якого в 1989 році було знято художню стрічку.

160 років тому народився **Іван Левкович Липа** (літературні псевдоніми – Петро Шелест, Іван Степовик, 1865–1923) – громадський і політичний діяч, письменник, за фахом лікар. Співзасновник таємного товариства «Братство тарасівців». Борець за незалежність України у ХХ сторіччі. Автор віршів, нарисів, оповідань та збірок «Тринадцять притч», «Оповіді про смерть, війну і любов» та ін.

65 років виповнюється **Віктору Борисовичу Васильчуку** (1960) – письменнику і журналісту. У творах прослідковується чітка позиція майстра слова на захист рідної природи та гуманного ставлення до тварин, панує любов, бажання прийти на допомогу. Автор книг: «Несподівані зустрічі», «Чому Нічка посварилася з Ранком», «Гавчик і Курчатко», «Мандри темно-вишневої самописки», «Як їжачок ялинку рятував», «Пригоди Сновиди та його друзів» та ін.

Березень

65 років виповнюється **Світлані Олегівні Талан** (1960) – українській письменниці, авторці романів у жанрі «реальних історій», зокрема: «Коли ти поруч», «Розколоте небо», «Оголений нерв», «Замкнене коло», «Спокута» та ін. Членкиня Національної спілки письменників України. Золота письменниця України.

130 років тому народився **Іван Данилович Дніпровський** (1895–1934) – письменник, перекладач. Справжнє прізвище – Шевченко. Писав вірші, п'єси, оповідання, повісті. Окремими виданнями побачили світ: поеми «Донбас», «Плуг»; п'єси «Любов і дим», «Яблуневий полон»; збірки оповідань та повістей «Заради неї», «Долина угрів», «Дніпро закований» тощо.

55 років виповнюється письменниці **Любові Йосифівні Відуті** (1970). У її творчому доробку понад двадцять книжок. Серед перших – «Працьовита бджілка», «Ким я буду? Ким я стану?», «Усміхнулось сонечко». Знаковою у творчості письменниці є книжка-білінгв «У царстві Лева». Серед останніх найновіших книг – «Насипала зима сніжинок на долоньки», яка вийшла шрифтом Брайля поряд зі звичайним текстом.

13

65 років виповнюється **Юрію Ігорьовичу Андруховичу** (1960) – письменнику, перекладачу, представнику постмодернізму в літературі, есеїсту. Творчість Андруховича має значний вплив на перебіг сьогоденного літературного процесу в Україні, з його іменем пов'язані перші факти неупередженого зацікавлення сучасною українською літературою на Заході. Кращі твори: «Московіада», «Рекреації», «Листи в Україну. Вибране», «Тут похований Фантомас».

19

130 років тому народився **Максим Тадейович Рильський** (1895–1964) – поет, перекладач, публіцист, громадський діяч, мовознавець, один із «неокласиків», літературознавець. Рильський написав 35 книжок поезій, найкращі серед яких – «Знак терезів», «Літо», «Україна», «Слово про рідну матір», «Троянди й виноград», «Голосіївська осінь» та ін. Рильський вільно володів 13 мовами, він міг перекладати із 30 мов світу.

95 років виповнюється **Ліні Василівні Костеню** (1930) – легендарній поетесі-шістдесятниці, письменниці. Перші вірші опублікувала в 16 років. У радянські часи брала активну участь у дисидентському русі, за що була на 16 років виключена з літературного процесу. У відповідь на таку жорстоку цензуру, поетеса навіть оголосила голодування. Відома поетичними збірками «Проміння землі», «Над берегами вічної ріки», «Сад нетанучих скульптур», роману у віршах «Маруся Чурай», поеми «Берестечко». У 2010 році опублікувала перший прозовий роман «Записки українського самашедшого».

70 років виповнюється **Лесі Ворониній** (справжнє ім'я – Олена Анастасіївна Воронина; 1955) – письменниці, перекладачці, журналістці, членкині Асоціації українських письменників. Літературні псевдоніми: Гаврило Гава, Ніна Ворон, Олена Вербна. Під псевдонімом Гаврило Гава написала понад сто сюжетів коміксів, що впродовж 13 років з'являлися на сторінках журналу «Соняшник». Найпопулярніші дитячі твори – збірка повістей «Суперагент 000», пригодницькі повісті «Пригоди голубого папуги», «Хлюсь та інші», «Таємниця Чорного озера» та ін.

125 років тому народився **Остап Якович Демчук** (1900–1946) – письменник, журналіст. Свій перший вірш надрукував у 1922 році в березневому номері газети «Селянська правда», новелу «Перший сніг» у 1924 році, а перше оповідання «Вишневі пелюстки» з'явилося в журналі «Червоний шлях» у 1925 році. Автор збірок оповідань і нарисів «Комнезамчики», «Верболози», «Очі», «Пригоди на маневрах», роману «Чорнозем», «Повісті про мачуху».

Квітень

80 років виповнюється поету-шістдесятнику **Василію Івановичу Голобородьку** (1945). Його 20 років не публікували через відмову працювати з КДБ. Він понад 20 років вивчає український фольклор і вважає, що саме звідси беруть коріння світові казки. Автор поетичних збірок «Летюче віконце», «Ікар на метеликових крилах», «Хлопчик малює літо», «Посівальник», «Летюче віконце», «Дозволені забави» та ін.

90 років тому народилась **Тамара Опанасівна Коломієць** (1935–2023) – поетеса, перекладачка. Перша збірка лірики – «Проліски» – з'явилася друком у 1956 році. В її творчому доробку багато видань для дітей: понад 30 збірок казок, віршів, небилиць, лічилок, смішинок, загадок. Найвідоміші її книги: «Пастушок», «Хиталочка-гойдалочка», «Помічники», «Луговий аеродром», «Хто розсипав роси?», «Де ховає сонце роси», «Бринчики-мізинчики» та ін.

23

105 років тому народився **Григорій Михайлович Тютюнник** (1920–1961) – письменник, журналіст, публіцист, педагог. Найвідоміші його твори – повість «Хмарка сонця не заступить», збірки оповідань «Зоряні межі» та віршів «Журавлині ключі». Однак справжнім відкриттям вітчизняної літератури став його роман «Вир».

24

105 років тому народився **Дмитро Григорович Білоус** (1920–2004) – поет, перекладач, педагог, літературний критик, громадський діяч. Автор збірок гумору та сатири, книжок для дітей, статей, літературних розвідок про творчість українських письменників, понад 20 поетичних збірок. Серед них: «Осколочним!»; «Будьмо здорові»; «Декому на згадку»; «Пташині голоси» та ін.

26

135 років тому народився **Микола Костянтинович Зеров** (1890–1937) – видатний поет, літературознавець, перекладач, літературний критик, полеміст, професор, лідер «неокласиків», майстер сонетної форми та перекладач античної поезії, представник «розстріляного відродження». Справжня популярність прийшла до поета після виходу у світ збірки поезій «Камена». Також його авторству належать історико-біографічні нариси «Леся Українка», «Нове українське письменство», численні публікації в журналі «Життя і революція».

Ліпень

16

130 років тому народився **Тодось Осьмачка** (ім'я при народженні Феодосій Стефанович Осьмачка, 1895–1962) – український письменник, поет. Представник символізму, експресіонізму та неоромантизму. Автор збірок «Круча», «Сучасникам», поеми «Поет», трьох повістей: «Старший боярин», «План до двору», «Ротонда душогубців». Через власні політичні погляди, висловлені у творчості, у 30-40 роках став жертвою «сталінських репресій». Через це був змушений залишити Батьківщину та вирушити до Німеччини, а звідти – до США.

22

185 років тому народився **Марко Лукич Кропивницький** (1840–1910) – письменник, драматург, театральний режисер і актор. З іменем Кропивницького пов'язані створення українського професійного театру й наступний етап розвитку реалістичної драматургії. Перша п'єса-драма «Микита Старостенко, або Незчуєшся, як лихо спобіжить» була написана в 1863 році. Через 10 років після переробки вона стала називатися «Дай серцю волю, заведе в неволю». Драматургічна спадщина М. Кропивницького: «Помирились», «За сиротою і бог з калитою, або ж Несподіване сватання», «Пошились у дурні», «Лихо не кожному лихо – іншому й талан», «Зальоти соцького Мусія», «Олеся» тощо.

29

125 років тому народилась **Єлизавета Михайлівна Кардиналовська** (псевдонім Л. Кардиналовська; (1900–1971) – письменниця, перекладачка, архітектор, художниця-реставраторка. Працювала в українській періодичній пресі, публікувалася з 1925 року. Написала близько 20 книг віршів і оповідань для дітей. Є автором науково-фантастичних творів «Сонця!», «Загибель щасливого місця», «Помилка» та ін. Припинила літературну діяльність у 1934 році, після арешту й розстрілу чоловіка старшої сестри Тетяни, письменника С. В. Пилипенка.

25

70 років тому народилась **Любов Петрівна Пономаренко (Кириченко)** (1955, с. Іванківці Срібнянського (нині Прилуцького) р-ну, Чернігівської обл.) – письменниця-прозаїк. Є авторкою творів: «Дерево облич», «Портрет жінки у профіль з рушницею», «Тільки світу», «Нехворощ» та ін.

Червень

5

130 років тому народився **Михайло Омелянович Яловий** (псевдонім Юліян Шпол, 1895–1937) – поет, прозаїк і драматург, громадський діяч. Був членом організацій «Гарт», президентом ВАПЛІТЕ, найближчим однодумцем Миколи Хвильового. Жив у харківському будинку «Слово», де став першим

заарештованим після початку сталінських репресій. Літературну діяльність Михайло Яловий розпочав у 1918 році. Його творчий доробок складає: казка для дорослих «Треба розжувати», збірка поезій «Верхи», оповідання «Три зради», комедія «Катіна любов, або Будівельна пропаганда» тощо. У 1929 році виходить найвідоміший твір Ялового, написаний у романтичному ключі — роман «Золоті лисенята».

170 років тому народилась **Наталія Іванівна Кобринська (Озаркевич)** (1855–1920) – письменниця, засновниця організованого фемінізму в Україні. Створила першу феміністичну організацію («Товариство руських жінок», 1884), видала перший альманах на теми рівності («Перший вінок»). Особливо обстоювала жіночу освіту та періодику. Основні збірки письменниці – «Дух часу», «Казки», «Ядзя і Катруся» та ін.

40 років виповнюється **Артему Чеху** (справжнє ім'я – Артем Олександрович Чередник; 1985) – письменник, військово-службовець ЗСУ. Найпопулярніші твори – «Сині двері зліва», «Рожеві сиропи», «Письменники про футбол», «Точка нуль», «Район «Д», «На великій землі», «Пісня відкритого шляху» тощо. З травня 2015 по липень 2016 – солдат ЗСУ 2022 року, з початком повномасштабного вторгнення російських військ на територію України, повернувся до лав ЗСУ.

55 років тому народилась **Ганна Василівна Арсенич-Баран** (1970–2021, м. Чернігів) – письменниця, голова Чернігівської обласної організації НСПУ (2016–2021). Є автором: поетичних збірок «Рушник на калині», «Тремтять гіацинти», «Обнадію весною», «Чарує буйнава весна» та ін.; книжок прози «Під райськими яблучками», «У понеділок все буде по-іншому», «Як зійде місяць», «Солодкі слова», «Хіба буває багато любови?»; романів «Тиха вулиця вечірнього міста», «Радуйся, Невісто неневісная!», «Муська»; антології української християнської віршованої молитви «Молитва небо здіймає вгору»; понад сотні посібників з української мови й літератури та кількох словників.

Липень

75 років виповнюється **Станіславу Болеславовичу Чернілевському** (1950) – поету, кінорежисеру, сценаристу, педагогу. У 1984 році за сприяння Миколи Вінграновського та Дмитра Павличка видав збірку поезій «Рушник землі». Був одним з ініціаторів і організаторів перепоховання поета Василя Стуса. Про цю акцію він зняв епопею-кінотриптих «Просвітлої дороги свічка чорна».

125 років тому народився **Юрій Корнійович Смолич** (1900–1976) – письменник, журналіст, театральний критик. Як письменник уповні реалізувався в жанрі спогадів. Його найвище літературне досягнення – мемуарна трилогія «Розповідь про неспокій», «Розповідь про неспокій триває» та «Розповіді про неспокій немає кінця», а також окремі книги «Я вибираю літературу» та «Мої сучасники».

40 років виповнюється **Катерині Богданівні Бабкіній** (1985) – письменниці, перекладачці, сценаристці та драматургині. Авторка поетичних збірок «Вогні святого Ельма», «Гірчиця», «Знеболювальне і снодійне», «Заговорено на любов», «Не болить»; книг оповідань «Лілу після тебе», «Щасливі голі люди»; романів «Соня», «Мій дід танцював краще за всіх»; дитячих повістей «Гарбузовий рік», «Шапочка і кит», «Сила дівчат» тощо.

45 років тому народилась **Галина Романівна Шиян** (1980) – перекладачка, письменниця. 2014 року у «Видавництві Старого Лева» вийшов друком дебютний роман «Hunt, doctor, Hunt!», який був названий найочікуванішим на Форумі видавців у 2014 році. У цьому ж році долучилася до збірки оповідань «Волонтери» оповіданням «Гусінь». Її роман «За спиною» був відзначений Літературною премією Європейського Союзу.

28

145 років тому народився **Володимир Кирилович Винниченко** (1880–1951) – політичний і громадський діяч, перший голова уряду УНР, прозаїк, драматург і художник. Його літературна спадщина вважається приналежною до золотого фонду України. Він – автор одного з перших утопічних романів «Сонячна машина» (написаний у 1922–1924 роках), який започаткував новий напрям в українській літературі. Найвідомішим його твором є оповідання «Федько-халамидник».

Серпень

1

125 років тому народився **Олександр Іванович Копиленко** (1900–1958) – письменник, педагог, критик, вояк полку імені Костя Гордієнка Армії УНР. Перші книги Копиленка «Кара-Круча», «Буйний хміль», «Іменем українського народу» висунули письменника в перші лави молоді української літератури. У 30-ті роки пише романи «Визволення», «Народжується місто». Помітним явищем у дитячій літературі стає збірка оповідань «Сенчині пригоди». У післявоєнний період одна за одною виходять його книги для дітей – «Хата хлопчика-мізинчика», «Петроградський хлопчик», «Сонячний ранок», «Адмірал», «Подарунок».

3

75 років тому народився **Ярослав Євстахійович Ярош** (1950–2019) – письменник, композитор, сценарист. Написав драму-хроніку «Горно пекельне (Степан Руданський)», п'єсу «Біла лілія (Василь Стефаник та Ольга Кобилянська)», трагедію «Репресії», історичну драму у віршах «Топір помсти (Олекса Довбуш)», ліричну драму «Горда княгиня (Іван Франко та Юзефа Дзвонковська)», діалоги «Жіноцтво (Симпатії Івана Франка)», епістолярну драму «Дорогий хтосічок (Леся Українка і Ольга Кобилянська)» та ін.

27

40 років виповнюється **Галині Ткачук** (1985) – дитячій письменниці, літературознавиці, редакторці. Авторка повістей для дітей «Вікно до собаки», «Вечірні крамниці вулиці Волоської», «Білка Квасоля та Опівнічний Пожирак», збірки оповідань «Тринадцять історій у темряві» та пізнавальних книжок «Школознавство».

Вересень

19

65 років виповнюється письменниці, літературознавиці **Оксані Стефанівні Забужко** (1960). Ключовими у її творчості є теми української національної ідентичності і гендеру. Твори Забужко перекладені багатьма мовами. Найвідоміші – романи «Польові дослідження з українського сексу», «Музей покинутих секретів»; повісті «Казка про калинову сопілку», «Книга Буття, глава четверта»; оповідання та повісті «Сестро, сестро», «Тут могла б бути ваша реклама»; збірка оповідань «Після третього дзвінка вхід до зали забороняється» та ін. Оксана Забужко є лауреаткою народних та іноземних премій, стипендіаткою Фулбрайта, викладачкою українських студій у Гарвардському та Піттсбурзькому університетах та популяризаторкою України на міжнародній арені. Її тексти адаптують численні театри України, Європи і Північної Америки.

20

55 років виповнюється письменниці та журналістці **Дарі Корній** (справжнє ім'я – Мирослава Іванівна Замойська, 1970). Найвідоміші твори – «Тому, що ти є», «Зворотний бік світла», «Зірка для тебе», «Зворотний бік темряви», «Щоденник мавки», «Зворотний бік сутіні», «Зворотний бік світів», «Місяцівна», «Троян-зілля» та ін. Лауреатка премії Кабінету міністрів України ім. Лесі Українки за книги «Чарівні істоти українського міфу» у 2021 році.

23

135 років тому народився **Аркадій Васильович Казка** (1890, Седнів, Чернігівська губернія – 1929) – український поет, перекладач, педагог. На початку 20-х років підготував рукописну збірку поезій «Lamentabile» («Сумливе»), яку подарував Григорієві Верьовці. У 1925 році Казка готував до видання збірки «Розірване намисто», «Васильки». Та цим творчим планам не судилося здійснитися: вночі 10 вересня 1929 року Казку було заарештовано у справі так званої СВУ й відправлено до Одеської в'язниці. Не відаючи за собою вини, у відчаї Аркадій Казка 23 листопада того ж року наклав на себе руки.

180 років тому народився **Іван Карпеню-Карий** (справжнє прізвище – Тобілевич; 1845–1907) – український письменник, драматург, актор, ерудит, один з корифеїв українського побутового театру. Усього І. Карпенко-Карий написав 18 п'єс: «Бурлака», «Безталанна», «Бондарівна», «Розумний і дурень», «Наймичка», «Батькова казка», «Суєта», «Житейське море» тощо. Найбільшу популярність серед літературної спадщини, залишеної письменником, становлять його п'єси: «Гроші», «Сто тисяч», «Мартин Боруля», «Сава Чалий» тощо. Більшість з них до теперішнього часу були покладені в основу вистав на сценах провідних театрів країни.

Жовтень

140 років тому народився **Володимир Юхимович Свідзінський** (1885–1941) – поет доби «Розстріляного відродження», перекладач. Відносно небагата літературна спадщина Свідзінського складається зі збірок віршів (прижиттєві видання «Ліричні поезії», «Вересень», «Поезії») та перекладів творів відомих поетів світу з французької, іспанської, польської. У 1941 році поет був арештований за звинуваченням в антирадянській агітації, а потім спалений живцем разом з іншими арештантами у зв'язку із загрозою німецького оточення. 30 березня 1964 за відсутністю складу злочину Володимир Свідзінський реабілітований посмертно. В Україні у 1986 році надруковано велику збірку поета, а 2004-го – двотомник його поетичних творів. Проте у полум'ї війни згоріли майже всі рукописи поета.

90 років тому народився **Борис Ілліч Олійник** (1935–2017) – поет, перекладач. Друкуватись почав ще в школі. Перший вірш опубліковано в 1948 році. Творчий доробок поета складає понад сорок книг. Найвідоміші – «Вибір», «Коло», «Стою на землі», «Заклинання вогню», «Сива ластівка», «У дзеркалі слова», «Поворотний круг», «Таємна вечерея», поема «Сім».

75 років виповнюється **Володимиру Савовичу Лису** (1950) – журналісту, драматургу, письменнику. У літературі дебютував як драматург, п'ять його п'єс було поставлено в різних театрах України, на радіо. Автор романів «І прибуде суддя», «Маска», «Острів Сильвестра», «Графиня», «Століття Якова», «Соло для Соломії» та ін. Написав книги «Володимир Лис про Сократа, Данила Галицького, Фернандо Магеллана, Ісаака Ньютона, Шарлотту, Емілі, Енн Бронте», «Господар нашого двору», «Таємна кухня погоди». За романом «Століття Якова» знято історичний мінісеріал.

125 років тому народився **Степан Бен** (справжнє ім'я – Степан Федорович Бендюженко; 1900–1937) – поет. Належав до спілки письменників «Плуг». Жертва сталінських репресій. Друкувався від 1921 року. 1929 року в Харкові вийшла перша і єдина збірка його віршів «Солодкий світ». Під час обшуку 27 липня 1937 року в нього забрано дванадцять зошитів і один блокнот з віршами, сліди яких досі не віднайдені. Постановою НКВС СРСР від 22.10.1937 р. був засуджений до розстрілу. Його розстріляли 1.11.1937.

Листопад

70 років виповнюється письменниці-прозаїку **Світлані Петрівні Горбань** (1955). Великі за обсягом твори пише у співавторстві зі своєю сестрою Наталею Лапіною, це переважно романи про кохання, детективи та фентезі. Разом вони є авторами повісті «Апокриф», романів «Якщо подолаєш прокляття», «Невинна грішниця», «Увертюра», «Надія: сплутані пазли», «Зодчий із пекла», «Роман з містом».

55 років виповнюється письменнику-белетристу і сценаристу **Андрію Анатолійовичу Кокотюсі** (1970). Народився у місті Ніжин. У 1991 році написав повість «Шлюбні ігрища жаб», яка отримала в 1995 році нагороду видавництва «Смолоскип» та принесла авторові популярність. Пише романи та детективи для дорослих («Червоний»,

«Повстанська трилогія», «Адвокат із Личаківської», «Вигнанець і чорна вдова», «Мисливці за привидами», «Темні таємниці», «Врятувати березень», «Таймер війни. Довга комендантська година» та ін.), дитячі історії («Страшні історії», «Мисливці за привидами», «Клуб Боягузів», «Колекція гадів», «Горобці проти Опудала. Захмарний детектив» та ін.) У 2017 році було екранізовано історичний роман «Червоний». Як автор сценарію адаптував для телебачення роман Володимира Лиса «Століття Якова» (2016).

19

150 років тому народилась **Катерина Гриневич** відома як Катря Гриневичева (1875–1947) – письменниця та освітянка. Діячка жіночого руху на Галичині, очільниця Союзу українок. Авторка циклу «Легенди й оповідання», збірки оповідань і нарисів «По дорозі в Сихем», «Непоборні», великих епічних творів «Шоломи в сонці», «Шестикрилець».

27

65 років виповнюється письменниці, перекладачці, журналістці та педагогині **Мілі Іванцовій** (Людмила Петрівна Іванцова, 1960). Романи авторки «Родовий відмінок», «Вітражі» та «Ключ від ліфта» тричі отримували відзнаку «Вибір видавців» на Всеукраїнському конкурсі романів, кіносценаріїв та п'єс «Коронація слова», а також їх було відзначено у рейтингах «Книга року БіБіСі» 2009 і 2010 років та «Краща книга року» журналу «Кореспондент» у 2009 році. А роман «Гра в паралельне читання» посів третє місце в «Коронації слова 2012».

65 років виповнюється **Еліні Іванівні Заржицькій** (1960) – письменниці, журналістці, громадській діячці. Жанри – казки, пригодницькі та історичні повісті для дітей. Авторка книг: «Три сходинки голодомору», «Як черепаха Наталка до школи збиралася», «Китеня Тимко», «Легенди про козаків», «Лікарі й біологи» тощо.

Грудень

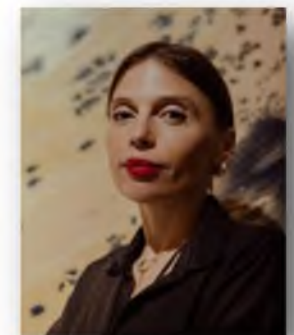
45 років виповнюється **Олексію Миколайовичу Бику** (1980, с-ще Сосниця) – громадсько-політичний та культурний діяч, ветеран російсько-української війни, бард, поет. Автор пісні «Добровольці Божої чоти», що стала неофіційним гімном українського добровольчого руху. У 2017 році за збірку «Вірші на руці» став лауреатом Всеукраїнської літературної премії імені Василя Симоненка у номінації «За кращу першу поетичну збірку». З лютого 2022 року – військовослужбовець ЗСУ, командир інженерно-саперної роти 3-ї окремої штурмової бригади. У 2023 році був учасником боїв за Бахмут.

85 років тому народилась **Ірина Стасів-Калинець** (1940–2012) – письменниця, шістдесятниця, багаторічна політ-ув'язнена радянських таборів, діячка дисидентського руху, активістка українського національного і правозахисного руху, філологиня. Вона опублікувала збірки «Поезії» і «Шлюб з полином», спільну книжку з Ігорем Калинцем «Це ми, Господи», історичний детектив «Вбивство тисячолітньої давності». Для маленьких читачів написала багато казок: «Пімбо-Бімбо», «Солом'яна лялька», «Гість з крижаного краю», «Святий Миколай» та ін.

45 років виповнюється **Ірені Карпі** (1980) – письменниці, співачці, журналістці та телеведучій. Учасниця Євромайдану. Авторка книг: «Знес паленого», «Фройд би плакав», «Перламутрове Порно», «Bitches Get Everything», «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете», «Тільки нікому про це не кажи» та ін.

185 років тому народився **Михайло Петрович Старицький** (1840–1904) – письменник, театральний і культурний діяч. Один з корифеїв українського побутового театру. В історії української драматургії Старицький відзначається як видатний майстер гострих драматичних ситуацій і сильних характерів. Написав відомі соціальні драми «Не судилось»,

«У темряві», «Талан». Крім драматургії, писав прозові твори: романи «Оборона Буші», «Перед бурею», «Молодість Мазепи», «Розбійник Кармелюк» та ін. Основне місце в оригінальній поетичній спадщині Старицького посідає його громадянська лірика з виразними соціальними («Швачка»), патріотичними («До України», «До молоді») мотивами, з оспівуванням героїчного минулого («Morituri») чи протестом проти царизму («До Шевченка»). Деякі ліричні поезії Старицького стали народними піснями («Ніч така, Господи, місячна, зоряна», «Ох і де ти, зіронько та вечірняя», «Туман хвилями лягає»).

20

35 років виповнюється **Наталії Ярославівні Матолінець** (1990) – письменниці, авторці книг у жанрі фентезі. Її творчий доробок: романи «Варта у Грі», «Гессі», «Академія Амагерасу», «Керамічні серця», «Всі мої Ключі і Гайя»; повість «Спілка порятунку кахлів і людей»; оповідання «Народжені літати, або Шарф для вітру», «Тричі Арі», «Вартовий загрози» та ін.; збірка віршів «Акварелі та аромати».

30

65 років виповнюється дитячій письменниці **Ніні Воскресенській** (справжнє ім'я Ніна Василівна Мацебула, 1960). До сучасної дитячої літератури письменниця увійшла з казковою повістю «Володар Країни мрій». У її творчому доробку безліч дитячих прозових і поетичних творів: «Останнє бажання короля», «Легенда про Бовдура Великого», «Дивовижні пригоди Наталки в Країні часу», «Веселі Літери», «Руда Ворона», «Першокласні історії» тощо.

ЮВІЛЕЇ ЗАРУБІЖНИХ ПИСЬМЕННИКІВ

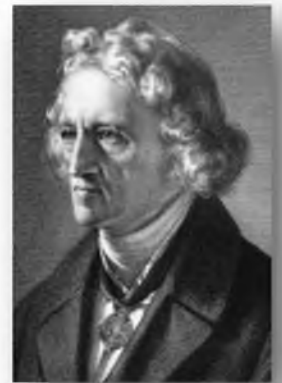
Січень

105 років тому народився американський письменник, професор біохімії Бостонського університету, популяризатор науки, один з найвідоміших майстрів наукової фантастики **Айзек Азімов** (1920–1992). Він автор понад 500 книжок. Найкращими є його книги про роботів «Я, робот», детективна серія «Сталеві печери», «Оголене сонце», «Роботи світанку» та «Роботи та Імперія». Серед інших науково-фантастичних творів Азімова виділяється «Трилогія про Фундацію» та романи, що продовжують цю трилогію, – «Межа Фундації», «Фундація та Земля».

240 років тому народився німецький філолог **Якоб Людвиг Карл Грімм** (1785–1863). Творив у співавторстві з братом Вільгельмом. Наукова і художня спадщина братів Грімм велика. Серед центральних залишаються публікації середньовічних німецьких текстів «Про давньонімецький мейстерзанг»; дослідження «Німецькі героїчні сказання», праці Я. Грімма «Німецька міфологія», «Німецька граматики», також збірки казок «Дитячі і родинні казки» та німецьких легенд «Німецькі легенди» у 2 т. Безсумнівно, всесвітню славу мають «Домашні і родинні казки».

120 років тому народився **Ерік Френк Расселл** (1905–1978) – англійський письменник-фантаст, творив у жанрі наукової фантастики. Основні його твори: «Лиховісний бар'єр», «Вартові Всесвіту», «Мана», «Єдиний розв'язок», «Хобі», «Абракадабра», «Неквалці» та ін. У 2000 році ім'я Еріка Френка Расселла занесли до списку Зали Слави Наукової Фантастики й Фентезі.

135 років тому народився чеський письменник, фантаст **Карел Чапек** (1890–1938). Найвідоміші його твори: збірки оповідань та казок, роман «Війна з саламандрами», п'єси: «Біла хвороба», «Мати», «З життя комах», «Засіб Макропулоса», «R.U.R.».

Лютий

125 років тому народився **Жак Превєр** (1900–1977) – французький поет і кінодраматург. Він написав сценарії до багатьох фільмів: «Рідкісний птах», «Собор Паризької Богоматері» тощо. Багато віршів Превєра було покладено на музику. Особливо популярними стали пісні на мелодії композитора Жозефа Косма. Світову популярність здобула пісня «Les Feuilles mortes» («Зів'яле листя», виконавці: Едіт Піаф, Ів Монтан). Загалом з 1928 по 1972 роки було зроблено 175 записів пісень на слова Превєра. Збірка «Слова» стала чи не найбільшим успіхом поета. Досі численні тексти Превєра використовують сучасні виконавці, зокрема гурти стилю реп.

55 років виповнюється американському казкарю **Лемоні Снікету** (Деніель Хендлер, 1970). Популярність прийшла до автора після виходу циклу пригодницьких історій «33 нещастя». Повісті цієї серії стали справжнім хітом як серед дітей, так і серед дорослих.

Березень

100 років тому народився **Гаррі Макс Гаррісон** (1925–2012) – американський та ірландський письменник-фантаст. Лауреат премії «Гросмейстер фантастики» за заслуги перед жанром. Автор понад двохсот опублікованих оповідань і 50 романів: цикл «Світ Смерті» («Світ Смерті», «Етичний інженер», «Кінні варвари» та ін.); цикл «Щур із нержавіючої сталі» («Народження Щура із нержавіючої сталі», «Щур із нержавіючої сталі іде до армії» та ін.); цикл «До Зірок» («Світ Батьківщини», «Світ на колесах», «Повернення до Зірок») та ін.

35 років виповнюється англійській фешн-блогерці, ютуберці та авторці книжок **Зої Елізабет Загг** (1990). Авторка молодіжних романів «Дівчина онлайн», «Дівчина Онлайн в турне», «Дівчина Онлайн: соло», «Дівчина Онлайн запрошує в гості».

65 років виповнюється бельгійському письменнику, драматургу, філософу **Еріку-Емманюелю Шмітту** (1960). Його твори українською мовою: «Загадкові варіації», «Фредерік, або Бульвар Злочину», «Оскар і рожева пані», «Дитя Ноя», «Мрійниця з Остенде», «Двоє добродіїв із Брюсселя», «Зрада Айнштейна», «Тектоніка почуттів» та ін.

Квітень

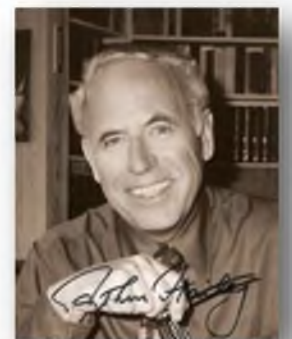
220 років тому народився **Ганс Крістіан Андерсен** (1805–1875) – данський письменник, казкар, автор відомих у всьому світі казок «Непохитний олов'яний солдатик», «Гидке каченя», «Снігова королева», «Дюймовочка», «Дівчинка з сірниками», «Принцеса на горошині» та ін. Казки Андерсена перекладені більш ніж 150 мовами світу, вони стали основою для численних екранізацій, мультфільмів, театральних постановок, балетів тощо.

185 років тому народився французький письменник-натураліст, критик і політичний активіст **Еміль Золя** (1840–1902). Автор романів: «Сповідь Клода», «Заповіт померлої», «Тереза Ракен», «Марсельські таємниці», «Мадлена Фера», «Жерміналь»; двадцятитомної серії «Ругон-Маккари», повістей: «Облога млина», «Пані Сурдіс», «Капітан Бюрле» та ін.

105 років тому народився **Артур Гейлі** (1920–2004) – канадський прозаїк британського походження, який створив ряд бестселерів у жанрі виробничого роману. Він є автором книг: «Злітна смуга нуль-вісім», «На висотах твоїх», «Готель», «Аеропорт», «Колеса», «Міняйла», «Перевантаження», «Вечірні новини», «Детектив». Багато його творів було екранізовано, а за книгою «Готель» був знятий телесеріал. Екранізація роману «Аеропорт» з чудовими, як на той час, спецефектами, став справжнім блокбастером.

150 років тому народився **Рафаель Сабатіні** (1875–1950) – англомовний письменник італійського й англійського походження. Твори: «Суд герцога», «Прапор Біка», «Морський яструб», «Скарамуш», «Одіссея капітана Блада», «Хроніки капітана Блада», «Фортуна капітана Блада».

Травень

760 років тому народився **Данте Аліґ'єрі** (1265–1321) – видатний італійський поет доби Відродження, письменник і політик, якого називають «Батьком італійської літератури». Першим став писати літературні твори народною (тобто італійською) мовою, а не латиною. Його головний художній твір, поема «Божественна комедія», вважається шедевром світової літератури.

165 років тому народився **Джеймс Метью Баррі** (1860–1937) – шотландський драматург, письменник і журналіст, автор всесвітньовідомої дитячої казки «Пітер Пен», багатьох оповідань, нарисів, статей, романів: «Маленький священник», «Сентиментальний Томмі» тощо, біографічної книги про матір «Маргарет Огілві», кумедної книги про шкоду і задоволення від паління «Аркадія, моя любов».

105 років тому народився **Вільям Тенн** (справжнє ім'я Філіп Клас, 1920–2010) – американський письменник-фантаст. Найбільш відомі твори: «Венера і сім підлог», «Аж до останнього мерця», «Термін авансом» і «Таки у нас на Венері є раббі!», «Лампа для Медузи» і «Мешканці стін» та ін. Енциклопедія Наукової Фантастики називає Тенна одним з найгеніальніших коміків в історії фантастики.

185 років тому народився **Альфонс Доде** (1840–1897) – французький романіст і драматург, автор яскравих оповідань з життя Провансу, творець знакового образу романтика і хвалька Тартарена з Тараскона. В 1968 році окремою книгою вийшов роман «Малюк», у 1869 році – книга новел «Листи з мого млина», а в 1872 році – роман «Незвичайні пригоди Тартарена з Тараскона».

60 років виповнюється **Оуену Колферу** (1965) – ірландському письменнику-фантасту. Насамперед відомий як автор дитячої книжкової серії «Артемис Фаул» («Розум проти чарів», «Місія в Арктику», «Список бажань» та ін.)

Червень

150 років тому народився **Томас Манн** (1875–1955) – німецький письменник, філантроп, есеїст. Світову літературу ХХ століття неможливо уявити без цього великого письменника. Його кращі романи та новели належать до найвищих художніх досягнень. Основні його твори: «Чарівна гора», «Йосип і його брати», «Доктор Фаустус», «Будденброки», «Тристан», «Тоніо Крегер», «Маріо і чарівник».

160 років тому народився **Вільям Батлер Єйтс** (1865–1939) – ірландський письменник, лауреат Нобелівської премії 1923 року. Перша збірка його віршів («Мандри Ойсіна») вийшла друком у 1889 році. Найвідоміші його твори: «Графиня Кетлін», «Кельтські сутінки», «Країна, жадана серцем», «Книга ірландських пісень», «Таємна троянда», «У семи лісах», «Зелений шолом та інші поезії», «Дикі лебеді в Кулі» та ін.

120 років тому народився **Жан-Поль Шарль Емар Сартр** (1905–1980) – французький філософ, письменник, сценарист, громадський діяч, який вважається провідною фігурою французької філософії. Вибрані твори автора: «Нудота», «Мур», «Буття й ніщо», «Мухи», «Шляхи свободи», «Смерть у душі» та ін.

90 років тому народилася **Франсуаза Саган** (1935–2004) – французька письменниця, драматургиня, сценаристка, кінорежисерка, феміністка. Авторка понад 40 романів і п'єс: «Чи любите ви Брамса?», «Сонячний промінь в холодній воді», «Намальована жінка» та ін. Багато її творів екранізовано. Прославилася книгою «Добрідень, смутку!». Фокусувалася на тематиці чуттєвих конфліктів і сучасної звичаєвості.

50 років виповнюється австралійському письменнику **Маркусу Френку Зузаку** (1975). Триумфом письменника став роман «Крадійка книжок». В основі твору – спогади батьків письменника про своє воєнне дитинство. Роман перебував у списку «The New York Times Best Seller list» понад 230 тижнів. Інші твори автора: «Я – посланець», «Андердог», «Коли пси забрешуть», «Глиняний міст».

125 років тому народився **Антуан де Сент-Екзюпері** (1900–1944) – французький письменник і авіатор, граф. Автор відомої книги «Маленький принц», яка перекладена на 180 мов і діалектів. Інші твори автора: «Планета людей», «Південний поштовий», «Військовий льотчик», «Нічний політ», «Цитадель».

Липень

140 років тому народився **Андре Моруа** (справжнє ім'я Еміль Ерзог; 1885–1967) – французький письменник, біографіст і теоретик біографії. Його перу належать романи та новели, критичні статті та філософські есе, літературні мемуари й історичні праці. Найвідомішими творами є психологічні романи «Мінливості любові», «Сімейне коло».

80 років виповнюється французькому письменнику, класику сучасної французької літератури, майстру поетичної прози **Патріку Модіано** (1945). Лауреат кількох літературних премій – Гонкурівської від 1978 року за роман «Вулиця темних крамниць» та Нобелівської 2014 року. Перу автора належить майже тридцять прозових творів та сценаріїв. Дев'ять творів Модіано було екранізовано.

60 років виповнюється **Джоан Роулінг** (1965), більш відомій за своїм літературним псевдонімом Дж. К. Роулінг – британській письменниці, сценаристці, кінопродюсерці. Найпопулярніша англійська дитяча письменниця початку третього тисячоліття, авторка серії романів про Гаррі Поттера, що отримала світове визнання.

Серпень

175 років тому народився **Гі де Мопассан**, повне ім'я Анрі Рене Альбер Гі (1850–1893) – французький письменник, якого вважають натуралістом і декадентом, відомий переважно завдяки своїм новелам: «Сімонів батько», «Пампушка», «Дім Тельє», «Мадемуазель Фіфі», «Признання», «Самота», «Полоненні» та ін. Серед інших творів найвідомішими є романи «Милий друг» та «Життя».

165 років тому в Англії народився **Ернест Сетон-Томпсон** (1860–1946). Він першим у світі написав оповідання, головними героями яких були справжні звірі і птахи. У 1898 році Сетон-Томпсон видав книжку «Тварини, яких я знав», яка змусила заговорити про нього як про письменника, котрий відкрив для людини світ тварин. Услід за нею з'явилися такі книжки, як: «Доля гнаних», «Тварини-герої», «Дикі тварини у себе вдома» та ін.

105 років тому народився **Рей Дуглас Бредбері** (1920–2012) – один із найвідоміших американських письменників-фантастів, автор близько 400 літературних творів різних жанрів: оповідань, романів, віршів, есе, п'єс для театру і радіо, кіно- й телесценаріїв. Основні його твори: «Темний карнавал»; «Марсіанські хроніки», «Розмальована людина», «451 градус за Фаренгейтом», «Жовтнева країна», «Кульбабове вино», «Літо, прощай!» та ін.

Вересень

150 років тому народився **Едгар Райс Барроуз** (1875–1950) – американський письменник-фантаст, вважається одним з батьків-засновників американської фантастики. Його перший роман «Під місяцями Марса» був опублікований у 1912 році. Його працями оформився цілий напрямок пригодницької фантастичної белетристики: серії «Барсум», «Тарзан», «Пеллюсидар», Венеріанський цикл («Пірати Венери», «Покинутий на Венері» та ін.)

140 років тому народився **Девід Герберт Річард Лоуренс** (1885–1930) – англійський романіст, поет, драматург, есеїст, літературний критик і художник. Відомий також своїми подорожніми записками та оповіданнями. Деякі книги Лоуренса, зокрема «Коханець леді Чаттерлей», тривалий час забороняли публікувати (через начебто їхню непристойність). Автор романів: «Білий павич», «Порушник кордонів», «Сини й коханці», «Веселка», «Втрачена дівчина», «Закохані жінки» та ін.

365 років тому народився англійський письменник і публіцист, один з основоположників європейського реалістичного роману **Даніель Дефо** (1660–1731). Використовував щонайменше 198 псевдонімів для своїх опублікованих творів, які включали романи, нон-фікшн, памфлети, есе та вірші. Написав близько 500 книг. Відомий насамперед як автор «Робінзона Крузо».

90 років тому народився **Кеннет Елтон Кізі** (1935–2001) – американський письменник, автор культового роману «Над зозулиним гніздом», діяч контркультури, один із засновників руху хіпі; сам себе вважав проміжною ланкою між бітниками й хіпі. Інші його твори: романи «Інколи нестримно хочеться», «Пісня моряка», збірка оповідань «Демон Бокс», ілюстрована п'єса «Подальше дослідження» та ін.

Жовтень

90 років виповнюється **Томасу Майклу Кініллі** (1935) – австралійському письменнику, драматургу та автору документальної прози. Насамперед відомий завдяки роману «Список Шиндлера», написаному під враженням від життя Леопольда Пфедферберга, який пережив Голокост. 1982 року твір отримав Букерівську премію. За мотивами роману створено фільм «Список Шиндлера», який отримав Премію «Оскар» за найкращий фільм.

140 років тому народився **Франсуа Моріак** (1885–1970) – французький письменник, член Французької академії, лауреат Нобелівської премії в галузі літератури. Українською мовою були видані: повість «Мавпуля»; нарис «У що я вірю»; романізований життєпис «Ісусове життя»; романи: «Гадючник», «Дорога в нікуди», «Тереза Дескейру», «Старосвітський хлопчина», «Агнець», «Поцілунок, дарований прокаженому», «Фарисейка» та ін.

105 років тому народився **Джанні Родарі** (1920–1980) – італійський письменник, журналіст. Найбільше визнання отримав завдяки казкам і книжкам для дітей. Твори Джанні Родарі перекладені багатьма мовами світу. Основні його збірки: «Пригоди Цибуліно», «Джельсоміно у Країні брехунів», «Джип в телевізорі», «Подорож Блакитної Стріли», збірка «Торт у небі» та ін.

105 років тому народився **Дік Френсіс** (1920–2010) – британський письменник, автор детективних романів «Фаворит», «Останній бар'єр», «Смертельний рейс», «Відображення», «Гра напевно», «Кураж», «У пастці» та ін. 40 романів він написав спільно з дружиною Мері. Твори Френсіса тричі були відзначені нагородами Едгара По і Золотий кинджал.

Листопад

125 років тому народилась **Маргарет Манерлін Мітчелл** (1900–1949) – американська письменниця та журналістка. Авторка роману-бестселера «Звіяні вітром», що отримав Пулітцерівську премію, перекладений 37 мовами світу, а екранізація 1939 року отримала 8 премій «Оскар».

65 років виповнюється **Нілу Гейману** (1960) – англійському письменнику-фантасту, автору численних романів, графічних новел, коміксів та кіносценаріїв. Його найвідомішими роботами є серія коміксів «Пісочний чоловік», романи «Зоряний пил», «Американські боги», «Кораліна» та «Книга

кладовища». 2013 року Гейман отримав Британську національну літературну премію за роман «Океан у кінці вулиці».

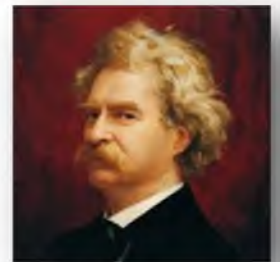
13

175 років тому народився **Роберт Луїс Стівенсон** (1850–1894) – шотландський письменник. Здобув світову славу завдяки роману «Острів скарбів», який є класичним зразком пригодницької літератури. Також є автором гостросюжетних романів «Викрадений», «Корабельна катастрофа», «Володар Баллантре», «Катріона». Автор історичних романів «Чорна стріла», «Принц Отто» та ін.

30

190 років тому народився **Марк Твен** (справжнє ім'я – Семюель Ленггорн Клеменс; 1835–1910) – американський письменник, гуморист, сатирик, публіцист, видавець. Найвідоміші твори – «Пригоди Тома Соєра», «Пригоди Гекльберрі Фінна».

Грудень

4

150 років тому народився **Райнер Марія Рільке** (1875–1926) – австрійський поет-символіст. Його основні поетичні збірки: «Життя і пісні», «Дарунки ларам», «Увінчаний мріями», «Святвечір», «Книга картин», «Реквієм», «Життя Марії», «Сонети до Орфея»; проза: «Оповідання про милостивого Бога», «Пісня про кохання й смерть корнета Крістофа Рільке», «Нотатки Мальте Лаурідса Бріге» та ін.

9

180 років тому народився **Джоель Чандлер Гарріс** (1845–1908) – американський письменник, журналіст і фольклорист. Автор «Казок дядечки Римуса». У 1879 році видання «Atlanta Constitution» вперше опублікувало деякі твори, які увійшли пізніше в цикл казок про невтомного Братика Кролика, а вже в 1880 році був виданий перший збірник казок Джоеля Харріса. За ним в короткі терміни вийшли ще три книги. Загалом Гарріс написав 185 казок з циклу.

16

250 років тому народилась **Джейн Остін** (1775–1817) – англійська письменниця, предтеча реалізму в англійській літературі, сатирикиня, авторка так званих романів моралі. Її книги є визнаними шедеврами, які поєднують простоту сюжету, глибоке психологічне проникнення в душі героїв і іронічний, м'який «англійський» гумор. Була відомою насамперед шістьма основними романами, в яких трактує, критикує та коментує британську шляхту кінця XVIII століття: «Гордість і упередженість», «Емма», «Переконання», «Чуття і чутливість», «Нортенгерське абатство», «Менсфілд-парк».

17

195 років тому народився **Жуль де Гонкур** (1830–1870) – французький письменник, який писав разом зі своїм старшим братом Едмоном. Спільно з братом вони створили такі романи: «Сестра Філомена», «Рене Мопрен», «Жерміні Ласерте», «Манетт Соломон», «Пані Жервезе». Іменем братів Гонкурів названо найпрестижнішу літературну премію Франції.

24

115 років тому народився **Фріц Ройтер Лайбер-молодший** (1910–1992) – американський письменник-фантаст німецького походження. За заслуги перед жанром Лайбера названо 5-м Гросмейстером фантастики. Був нагороджений Всесвітньою премією фентезі. Основні його твори: «Зачаклуй дружину», «Пітьма, прийди!», «Усі ви – самотні», «Срібні яйцеголови», «Блукач», «Привид блукає Техасом», «Матір темряви» та ін.

30

160 років тому народився **Редьярд Кіплінг** (1865–1936) – англійський поет і прозаїк. Світову популярність здобув завдяки поезії та пригодницьким оповіданням, що стали класикою дитячої та підліткової літератури. Юність провів переважно в Індії, що стала екзотичним тлом для його найвідоміших творів – роману «Кім» та фантастичних оповідань «Книга джунглів». У 1907 році став лауреатом Нобелівської премії з літератури.

ЮВІЛЕЇ ВИДАТНИХ ДІЯЧІВ

(з урахуванням Постанови Верховної Ради України
від 21 грудня 2023 року № 3536-ІХ Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв
у 2024–2025 роках)

515 років тому народився **Іван Федоров** (~1510–1583) – один із перших східнослов'янських друкарів, гравер, інженер та ливарник. Іван Федоров видрукував першу повну Біблію церковнослов'янською мовою.

400 років тому народилась **Маруся Чурай** (1625–1653) – напівлегендарна українська народна співачка та поетеса часів Хмельниччини, яка, за переказами, жила в Полтаві. Їй приписують авторство низки відомих у народі пісень: «Ой не ходи, Грицю», «Котилися вози з гори», «Засвистали козаченьки» та ін.

355 років тому народився **Самійло Васильович Величко** (1670 – після 1728) – український козацько-старшинський літописець. Написав чотиритомну працю, присвячену подіям XVII–XVIII ст. Над літописом працював понад 30 років. У ньому – сотні документів з військової канцелярії, цитати із вже втрачених щоденників і хронік.

200 років тому народився **Василь Михайлович Білозерський** (1825, хутір Мотронівка, Чернігівщина – 1899) – український громадсько-політичний і культурний діяч, журналіст. Брат Ганни Барвінок.

200 років тому народився **Павло Савич Братиця** (1825–1887) – кобзар. Народився у місті Мена Сосницького повіту (нині Корюківського р-ну Чернігівської обл.) Осліп на третьому році життя. Науку пройшов у Андрія Бешка. Крім кобзарювання, заробляв суканням вірвовок.

Січень

3

130 років тому народилась **Настя Андріївна Присяжнюк** (1895–1987) – українська фольклористка, педагогиня, краєзнавиця, революціонерка. За життя зібрала і записала понад 6000 народних пісень, 6100 прислів'їв і приказок, 125 плачів і голосінь, 4600 казок, переповідок, бувальщин.

130 років тому народився український композитор, диригент, педагог **Борис Миколайович Лятошинський** (1895–1968).

11

150 років тому народився **Рейнгольд Глієр** (1875–1956) – композитор, диригент, педагог, музичний та громадський діяч. Є автором ряду творів на українську тематику, зокрема це балет «Тарас Бульба», симфонічна картина-балет «Запорожці», музика до драматичних вистав «Іван Гус», «Гайдамаки» та містерії «Великий льох» за поемами Т. Шевченка.

20

250 років тому народився **Андре Марі Ампер** (1775–1836) – французький фізик і математик, один з основоположників електродинаміки.

27

250 років тому народився **Фрідріх Вільгельм Шеллінг** (1775–1854) – німецький філософ, представник німецького класичного ідеалізму.

110 років тому народився **Яків Якович Гніздовський** (1915–1985) – американський художник українського походження, графік, кераміст, мистецтвознавець. Його спадщина складає сотні картин, понад 300 гравюр.

Лютий

2

180 років тому народився **Іван Павлович Пулой** (1845–1918) – український та австро-угорський фізик та електротехнік, винахідник, організатор науки, публіцист, перекладач Біблії українською мовою, громадський діяч. Встановив фундаментальні властивості й природу катодних і ікс-променів.

11

220 років тому народився **Іван Михайлович Скоропадський** (1805–1887) – український меценат, громадський та культурно-освітній діяч. Творець Тростянецького парку, що на Ічнянщині, – високохудожнього витвору садово-паркового мистецтва з продуманим до дрібниць плануванням гір, озер, містків, дивовижних пейзажів. Дід останнього гетьмана України Павла Скоропадського.

23

340 років тому народився **Георг Фрідріх Гендель** (1685–1759) – німецький композитор, органіст.

25

120 років тому народився **Павло Павлович Вірський** (1905–1975) – український танцівник і хореограф.

Березень

1

580 років тому народився **Сандро Боттічеллі** (1445–1510) – італійський живописець флорентійської школи («Народження Венери», «Весна», «Портрет Симонетти Веспуччі» та ін.) Займався ілюстраціями до «Божественної комедії» Данте. Серія його малюнків залишилася незавершеною. Найпохмуришим і водночас приголомшливим став малюнок «Карта Пекла», що описує всі кола пекла.

215 років тому народився **Фридерик Франсуа Шопен** (1810–1849) – видатний польський композитор і піаніст польсько-французького походження.

95 років тому народився **Марк Олексійович Драйцун** (1930) – український художник-мультиплікатор, ілюстратор, режисер мультиплікаційних фільмів. Оформив мультфільми: «Як козаки куліш варили», «Пригоди козака Енея», «Як козаки у футбол грали», «Як жінки чоловіків продавали» та ін.

4

210 років тому народився **Михайло Михайлович Вербицький** (1815–1870) – український композитор, хоровий диригент, священник, автор мелодії Державного гімну України.

5

155 років тому народився **Євген Оскарович Патон** (1870–1953) – український вчений, фахівець у галузі мостобудування та електрозварювання.

6

550 років тому народився **Мікеланджело** (1475–1564) – італійський скульптор, художник, архітектор, поет та інженер. Його твори вважалися досягненням мистецтва Відродження ще за життя самого майстра.

115 років тому народилась **Явдоха Данилівна Пошивайло** (1910–1994) – українська гончарна художниця, представниця опішнянської школи художньої мальовки. Спільно з чоловіком Гаврилом створили перший в Україні приватний музей кераміки (сmt Опішня, Полтавська обл.)

27

180 років тому народився **Вільгельм Конрад Рентген** (1845–1923) – німецький інженер машинобудування та фізик, який 8 листопада 1895 року відкрив короткохвильове електромагнітне випромінювання, відоме нині, як рентгенівське проміння.

31

340 років тому народився **Йоганн Себастьян Бах** (1685–1750) – німецький композитор, органіст, клавесиніст і скрипаль, представник стилю бароко, один із творців світової музичної класики, вважається одним із найвидатніших композиторів світу.

Квітень

24

100 років тому народився **Леонід Борисович Могучов** (1925–2014) – український художник-графік. Є автором понад 8500 малюнків та ескізів архітектурних пам'яток: церков, маєтків, вітряків, фортець. Значна частина цих споруд нині втрачена. Проте за ескізами художника деякі з них були відновлені. Картини митця зберігаються в Чернігівському обласному художньому музеї.

28

160 років тому народився **Микола Іванович Івасюк** (1865–1937) – український художник («В'їзд Богдана Хмельницького до Києва», «Битва під Хотиним», «Іван Богун у бою під Берестечком» та ін.) Жертва Сталінського великого терору.

Травень

12

150 років тому народився **Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич)** (1875–1938) – український педагог, психолог, громадський діяч, автор проекту української школи, українських шкільних підручників, понад 150 наукових праць з теорії та методики початкового навчання, ідеї якого вплинули на розвиток педагогічної науки в Україні у 1920–1930-х роках.

22

80 років тому народився **Юрій Євгенович Рибчинський** (1945) – український поет, драматург, сценарист, один із засновників сучасної української естрадної пісні.

Липень

10

250 років тому народився **Петро Іванович Прокопович** (1775 (Чернігівська обл.) – 1850) – український бджоляр, основоположник раціонального рамкового бджільництва. Першим у світі створив втулковий вулик, з якого можна було відбирати мед і не вбивати комах. Усвідомивши цінність свого винаходу, Петро Іванович у 1828 році заснував у Митченках першу в історії світу школу пасічників. Навчання велося українською мовою і тривало два роки.

20

235 років тому народився **Олександр Михайлович Маркович** (1790–1865) – український історик, етнограф. Написав «Історичні нариси міста Глухова» і, гадають, «Історію Русів». Народився с. Сварковому Глухівського повіту Чернігівської губернії, працював у Чернігові, де написав «Смеси или Записки ежедневные».

26

150 років тому народився **Карл Густав Юнг** (1875–1961) – швейцарський психоаналітик, психолог, філософ культури, родоначальник аналітичної психології.

29

160 років тому народився **Граф Андрей Шептицький** (у хрещенні Роман Марія Александер; 1865–1944) – предстоятель Української греко-католицької церкви, митрополит Галицький, архієпископ Львівський (1901–1944). Єпископ Станиславівський (1899–1900). Доктор права (1888) і богослов'я (1894); меценат. Один із найвидатніших провідників української церкви й національного руху першої половини ХХ століття.

Серпень

27

255 років тому народився **Георг Вільгельм Фрідріх Гегель** (1770–1831) – німецький філософ ХІХ століття, який створив систематичну теорію діалектики. Він вважається одним з основоположників західної філософії, чий вплив поширюється на весь спектр сучасних філософських проблем, від естетики до онтології та політики, як в аналітичній, так і в континентальній традиції.

Вересень

1

75 років виповнюється **Василю Григоровичу Нечепі** (1950, Носівка, Чернігівська обл.) – кобзар, лірник, народний співак, лауреат Національної премії імені Т. Шевченка, заслужений артист України, народний артист України.

5

290 років тому народився **Йоганн Крістіан Бах** (1735–1782) – німецький композитор, представник бароко і рококо. Одинадцятий і наймолодший з синів Йоганна Себастьяна Баха.

Жовтень

12

90 років тому народився **Лучано Паваротті** (1935–2007) – італійський оперний співак (тенор). Один з найвідоміших і найулюбленіших оперних співаків усіх часів. Здійснив численні записи цілих опер і індивідуальних арій, здобувши славу за якість свого голосу, і зрештою утвердився як один з найкращих тенорів ХХ століття, діставши титул «Короля вехнього до».

Листопад

6

170 років тому народився **Дмитро Іванович Яворницький (Еварницький)** (1855–1940) – український історик, археолог, етнограф, фольклорист, лексикограф, письменник, дослідник історії українського козацтва, музеєзнавець. Автор понад 1500 наукових праць. Один з перших, хто детально вивчив всю історію запорозького козацтва та історію дніпровських порогів.

14

185 років тому народився **Оскар-Клод Моне** (1840–1926) – французький живописець, один із засновників імпресіонізму («Жінка в зеленому», «Жінки у саду», «Враження. Схід сонця», «Жінка з парасолькою (Мадам Моне з сином)» та ін.)

Грудень

7

125 років тому народилась **Катерина Василівна Білокур** (1900–1961) – українська художниця жанру наївного мистецтва («Квіти біля паркану», «Берізка» та ін.), майстриня народного декоративного живопису. Входить до переліку найвідоміших жінок давньої та сучасної України.

25

130 років тому народився **Григорій Гурійович Верьовка** (1895, Березна, Чернігівська обл. – 1964) – визначний український композитор і хоровий диригент, педагог.

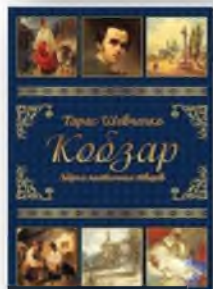
КНИГИ-ЮВІЛЯРИ

◆ Українських авторів

225 – У 1800 році вперше було видано героїчну поему кінця XII ст. «Слово о полку Ігоревім».

190 – У 1835 році були опубліковані повісті Миколи Гоголя «Вій» (з циклу повістей «Миргород») та «Тарас Бульба».

185 – У 1840 році вийшло перше видання «Кобзаря» Тараса Шевченка, до якого ввійшло 8 поезій: «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка», «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч» «Думи мої, думи, лихо мені з вами».

150 – У 1875 році була написана історична драма «Маруся Богуславка» Івана Нечуя-Левицького.

150 – У 1875 році був написаний роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного.

140 – У 1885 році була написана драма «Наймичка» Івана Карпенка-Карого.

130 – У 1895 році у газеті «Буковина» була надрукована повість Ольги Кобилянської «Царівна».

60 – У 1965 році вперше у ной-ульмському видавництві «Україна» було надруковано роман Івана Багряного «Людина біжить над прірвою».

45 – У 1980 році був вперше надрукований історичний роман «Роксолана» Павла Загребельного.

◆ Іноземних авторів

430 – У 1595 році була написана трагедія англійського письменника **Вільяма Шекспіра** «Ромео і Джульєтта».

420 – У 1605 році була опублікована перша частина роману «Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі» іспанського письменника **Мігеля де Сервантеса Сааведри**. Друга частина цього твору була надрукована у 1615 році (**410**).

355 – У 1670 році була вперше написана комедія-балет французького письменника **Жана-Батиста Мольєра** «Міщанин-шляхтич».

205 – У 1820 році був опублікований пригодницький історичний роман шотландського письменника **Вальтера Скотта** «Айвенго».

195 – У 1830 році був написаний роман французького письменника **Фредеріка Стендаля** «Червоне і чорне».

170 – 4 липня 1855 року вийшла збірка віршів американського поета **Волта Вітмена** «Листя трави».

160 – 26 листопада 1865 року була опублікована дитяча повість-казка «Аліса у Дивокраї» англійського письменника **Льюїса Керрала**.

160 – У 1865 році був написаний роман англо-ірландсько-американського письменника **Томаса Майн Ріда** «Вершник без голови».

155 – У 1870 році був написаний роман французького письменника **Жуля Верна** «20 000 льє під водою».

140 – У 1885 році був написаний та вперше опублікований роман французького письменника **Гі де Мопассана** «Любий друг».

135 – У 1890 році був написаний та опублікований роман ірландського письменника і драматурга **Оскара Вайлда** «**Портрет Доріана Грея**».

130 – У 1895 році був написаний науково-фантастичний роман «**Машина часу**» англійського письменника **Герберта Веллса**.

120 – У 1905 році була написана новела американського письменника **О. Генрі** «**Дари волхвів**».

110 – У 1915 році була опублікована новела «**Перевтілення**» одного з найвизначніших німецькомовних письменників ХХ ст. **Франца Кафки**.

100 – У 1925 році був опублікований роман американського письменника **Френсіса Скотта Фіцджеральда** «**Великий Гетсбі**».

90 – У 1935 році була написана книга англійської письменниці **Памели Ліндон Треверс** «**Мері Поппінс повертається**».

80 – У 1945 році була опублікована дитяча пригодницька повість шведської письменниці **Астрід Ліндгрен** «**Пеппі Довгапанчоха**».

75 – У 1950 році була опублікована перша повість «**Лев, Біла Відьма та шафа**» із циклу «**Хроніки Нарнії**» англійського письменника **Клайва Стейплза Льюїса**.

65 – У 1960 році був опублікований роман американської письменниці **Гарпер Лі** «**Убити пересмішника**».

ОФІЦІЙНО ВСТАНОВЛЕНІ В УКРАЇНІ

СВЯТКОВІ ДНІ, ПРОФЕСІЙНІ СВЯТА ТА ПАМ'ЯТНІ ДНІ

Січень

- 12 січня – День українського політв'язня
- 20 січня – День вшанування захисників Донецького аеропорту (День пам'яті кіборгів)
- 22 січня – День Соборності України
- 24 січня – День зовнішньої розвідки України
- 27 січня – Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту
- 28 січня – День затвердження Державного Прапора України
- 29 січня – День пам'яті Героїв Крут

Лютий

- 15 лютого – День вшанування учасників бойових дій на території інших держав
- 16 лютого – День військового журналіста України (День вшанування військового журналіста України)
- 19 лютого – День Державного Герба України
- 20 лютого – День Героїв Небесної Сотні
День початку російської агресії проти України
- 21 лютого – Міжнародний день рідної мови
- 24 лютого – Початок повномасштабного вторгнення росії в Україну
- 26 лютого – День кримського спротиву російській окупації

Березень

- 8 березня – Міжнародний жіночий день
- 10 березня – День Державного Гімну України
- 14 березня – День українського добровольця
- 24 березня – Всеукраїнський день боротьби із захворюванням на туберкульоз
- 25 березня – День Служби безпеки України
- 26 березня – День Національної гвардії України

Квітень

- 18 квітня – День пам'яток історії та культури
- 26 квітня – Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську катастрофу
- 30 квітня – День прикордонника

Травень

- 5 травня – День фахівців цивільно-військового співробітництва ЗСУ
- 6 травня – День піхоти

- 8 травня** – День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні
1939–1945 років
- 9 травня** – День Європи
- 11 травня** – День матері (друга неділя травня)
- 14 травня** – День пам'яті українців, які рятували євреїв під час Другої світової війни
- 15 травня** – Міжнародний день сім'ї
День вишиванки (третій четвер травня)
- 17 травня** – День науки (третя субота травня)
- 18 травня** – День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу
День резервіста України
День пам'яті жертв політичних репресій (третя неділя травня)
- 23 травня** – День Героїв
День морської піхоти України
- 24 травня** – День слов'янської писемності і культури
- 28 травня** – Всеукраїнський день краєзнавства
- 29 травня** – Міжнародний день миротворців

Червень

- 1 червня** – День захисту дітей
- 4 червня** – День вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії РФ проти України
- 6 червня** – День журналіста
- 15 червня** – День батька (третя неділя червня)
- 22 червня** – День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
- 28 червня** – День Конституції України
- 29 червня** – День молодіжних та дитячих громадських організацій (остання неділя червня)

Липень

- 1 липня** – День архітектури України
- 4 липня** – День Національної поліції України
- 6 липня** – День Військово-морських сил Збройних сил України (перша неділя липня)
- 15 липня** – День Української Державності
День хрещення Київської Русі-України
День українських миротворців
- 29 липня** – День Сил спеціальних операцій Збройних сил України

Серпень

- 3 серпня** – День Повітряних сил Збройних сил України (перша неділя серпня)
- 8 серпня** – День військ зв'язку

- 12 серпня** – День молоді
19 серпня – День пасічника України
23 серпня – День Державного Прапора України
24 серпня – День Незалежності України
29 серпня – День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України
30 серпня – День авіації України (остання субота серпня)

Вересень

- 1 вересня** – День знань
7 вересня – День воєнної розвідки України
13 вересня – День українського кіно (друга субота вересня)
14 вересня – День танкових військ
17 вересня – День рятівника
27 вересня – День туризму (збігається з Всесвітнім днем туризму)
30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

Жовтень

- 1 жовтня** – День захисників і захисниць України
День Українського козацтва
5 жовтня – День територіальної оборони України (перша неділя жовтня)
День працівників освіти
8 жовтня – День юриста
12 жовтня – День художника (друга неділя жовтня)
27 жовтня – День української писемності та мови
28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників

Листопад

- 3 листопада** – День інженерних військ
День ракетних військ і артилерії
9 листопада – Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва
16 листопада – День працівників сільського господарства (третя неділя листопада)
День працівників радіо, телебачення та зв'язку
17 листопада – День студента (припадає на Міжнародний день студентів)
21 листопада – День Гідності та Свободи
День десантно-штурмових військ ЗСУ
22 листопада – День пам'яті жертв голодоморів (четверта субота листопада)

Грудень

6 грудня – День Збройних сил України

12 грудня – День Сухопутних військ України

14 грудня – День благодійництва (друга неділя грудня)

День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії
на Чорнобильській АЕС

22 грудня – День енергетики

КАЛЕНДАР ООН

Січень

- 4 січня** – Всесвітній день азбуки Брайля
- 6 січня** – Всесвітній день дітей-сиріт війни
- 24 січня** – Міжнародний день освіти

Лютий

- 4 лютого** – Всесвітній день боротьби проти раку
Міжнародний день людського братерства
- 11 лютого** – Міжнародний день жінок і дівчаток в науці
- 13 лютого** – Всесвітній день радіо
- 20 лютого** – Всесвітній день соціальної справедливості

Березень

- 2 березня** – Всесвітній день дитячого телебачення і радіомовлення (перша неділя березня)
- 4 березня** – Всесвітній день боротьби з ожирінням
- 5 березня** – Міжнародний день роззброєння та підвищення обізнаності про нерозповсюдження ядерної зброї
- 20 березня** – Міжнародний день щастя
- 21 березня** – Всесвітній день поезії
Міжнародний день боротьби з расовою дискримінацією
- 24 березня** – Всесвітній день боротьби з туберкульозом

Квітень

- 2 квітня** – Всесвітній день розповсюдження знань про аутизм
- 4 квітня** – Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки і допомоги в діяльності, пов'язаної з розмінуванням
- 6 квітня** – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку
- 7 квітня** – Всесвітній день здоров'я
- 11 квітня** – Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів
- 12 квітня** – Міжнародний день польоту людини в космос
- 21 квітня** – Всесвітній день творчості та інноваційної діяльності
- 23 квітня** – Всесвітній день книг і авторського права
- 30 квітня** – Міжнародний день джазу

Травень

- 3 травня** – Всесвітній день свободи преси
- 4 травня** – Міжнародний день протидії булінгу

21 травня – Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку

31 травня – Всесвітній день без тютюну

Червень

1 червня – Всесвітній день батьків

3 червня – Всесвітній день велосипедистів

4 червня – Міжнародний день безневинних дітей – жертв агресії

9 червня – Міжнародний день друзів

10 червня – Всесвітній день ремесел

14 червня – Всесвітній день донора крові

15 червня – День захисту людей похилого віку (Всесвітній день розповсюдження інформації про зловживання відносно літніх людей)

19 червня – Міжнародний день боротьби з сексуальним насильством в умовах конфлікту

Всесвітній день дитячого футболу

20 червня – Всесвітній день біженців

26 червня – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками та їхнім незаконним обігом

Міжнародний день на підтримку жертв тортур

Липень

9 липня – Міжнародний день знищення зброї

30 липня – Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми

Серпень

12 серпня – Міжнародний день молоді

19 серпня – Всесвітній день гуманітарної допомоги

21 серпня – Міжнародний день пам'яті жертв тероризму

23 серпня – Міжнародний день пам'яті жертв работоргівлі та її ліквідації

29 серпня – Міжнародний день дій проти ядерних випробувань

Вересень

5 вересня – Міжнародний день благодійності

8 вересня – Міжнародний день грамотності

15 вересня – Міжнародний день демократії

21 вересня – Міжнародний день миру

26 вересня – Міжнародний день боротьби за повну ліквідацію ядерної зброї

Жовтень

1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку

4–10 жовтня – Всесвітній тиждень космосу

2 жовтня – Міжнародний день ненасильства

- 11 жовтня** – Міжнародний день дівчаток
15 жовтня – Міжнародний день сільських жінок
24 жовтня – Всесвітній день інформації про розвиток

Листопад

- 10 листопада** – Всесвітній день науки
16 листопада – Міжнародний день терпимості (толерантності)
17 листопада – Міжнародний день студента
20 листопада – Всесвітній день дитини
Міжнародний день відмови від паління (третій четвер листопада)
21 листопада – Всесвітній день телебачення
25 листопада – Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства над жінками; початок акції «16 днів проти насильства»

Грудень

- 1 грудня** – Всесвітній день боротьби зі СНІДом
3 грудня – Міжнародний день людей з інвалідністю
5 грудня – Міжнародний день волонтерів
10 грудня – Всесвітній день футболу
День прав людини

МІЖНАРОДНІ ДЕСЯТИЛІТТЯ ООН

- 2016–2025** – Десятиліття дій ООН з проблем харчування
2019–2028 – Десятиліття ООН щодо сімейних фермерських господарств
2021–2030 – Міжнародне десятиліття науки про океан в інтересах стійкого розвитку

МІЖНАРОДНИЙ РІК ООН

- 2025** – Міжнародний рік миру та довіри
Міжнародний рік збереження льодовиків
Міжнародний рік кооперативів

НЕТРАДИЦІЙНІ СВЯТА

Січень

- 2 січня** – День мотивації і натхнення
День наукової фантастики
День нових ідей
- 3 січня** – День Д.Р.Р. Толкіна
Міжнародний день здоров'я душі та тіла
- 4 січня** – Всесвітній день абетки Брайля
День попмузики
- 6 січня** – День технологій
- 11 січня** – День «Цигарки небезпечні для здоров'я»
Всесвітній день скетчноутингу
Міжнародний день «Дякую»
- 13 січня** – День поетичної перерви
- 14 січня** – День поезії на роботі (другий вівторок січня)
- 15 січня** – День народження Вікіпедії
- 20 січня** – Міжнародний день прийняття себе
- 21 січня** – Міжнародний день дитячого свята
Міжнародний день обіймів
- 23 січня** – День ручного письма (День почерку)
- 26 січня** – Міжнародний день без інтернету (остання неділя січня)
- 28 січня** – Міжнародний день конструктора «Лего»
- 29 січня** – День пазла та головоломки

Лютий

- 1 лютого** – День Робінзона Крузо
- 3 лютого** – Всесвітній день боротьби з ненормативною лексикою
- 5 лютого** – День ерудита
Всесвітній день читання вголос (перша середа лютого)
- 13 лютого** – День інтернет-друзів
Міжнародний день жіночої дружби (День подруг)
- 14 лютого** – День любителів бібліотек
Міжнародний день дарування книг
День закоханих

17 лютого – День спонтанного прояву доброти

21 лютого – Всесвітній день екскурсовода

27 лютого – День цифрового навчання (останній четвер лютого)

Березень

1 березня – Всесвітній день музичної терапії

Всесвітній день компліменту

Всесвітній день імунітету

2 березня – Всесвітній день психічного здоров'я підлітків

3 березня – Міжнародний день письменника

7 березня – День виключених гаджетів (перша п'ятниця березня)

9 березня – День Барбі

Міжнародний день ді-джея

13 березня – День Кена

16 березня – День квілтингу

19 березня – Міжнародний день «Почитай мені»

20 березня – Всесвітній день оповідання

День бібліоманії

Міжнародний день астрології

Міжнародний день щастя

23 березня – День ОК

25 березня – День читання Толкіна

31 березня – День флориста

Квітень

1 квітня – День смішного читання

День їстівної книги (Міжнародний фестиваль їстівних книжок)

День розчинної кави

День сміху (День дурнів)

2 квітня – Міжнародний день дитячої книги

День піших прогулянок (перша середа квітня)

3 квітня – День народження відзначає кавомолка (кавниця)

День народження мобільного телефону

Всесвітній день вечірки

14 квітня – День добрих справ

15 квітня – Всесвітній день мистецтва

- 19 квітня** – День поезії і творчого мислення
20 квітня – День вдячності волонтерам
21 квітня – Всесвітній день творчості та інновацій
23 квітня – День Шекспіра
Всесвітня ніч книги
25 квітня – Міжнародний день амігурумі
26 квітня – Міжнародний день настільних ігор (остання субота квітня)
28 квітня – День читання великої поезії
29 квітня – Міжнародний день танцю
30 квітня – День джінсів (остання середа квітня)

Травень

- 2 травня** – Міжнародний день Гаррі Поттера
3 травня – Міжнародний день дронів (перша субота травня)
4 травня – Всесвітній день щедрості
Міжнародний день скрапбукінгу
День «Зоряних війн»
6 травня – День розмальовки
7 травня – День поширення інформації про дитячу депресію
День обізнаності про ментальне здоров'я дітей
11 травня – Міжнародний день матері
День очікування Мері Поппінс
16 травня – Міжнародний день світла
17 травня – День народження Інтернету
День свободи культури (третя субота травня)
18 травня – Міжнародний день музеїв
21 травня – Міжнародний день чаю
22 травня – День Шерлока Холмса

Червень

- 3 червня** – День велосипедиста
День народження парашута
5 червня – День повітряних куль (День польотів на повітряній кулі)
6 червня – День кінотеатру просто неба
7 червня – Всесвітній день турботи
9 червня – Міжнародний день друзів

- 10 червня** – День кулькової ручки
- 12 червня** – День Супермена
- 14 червня** – Міжнародний день блогера
Всесвітній день публічного в'язання (друга субота червня)
Всесвітній день ляльок (друга субота червня)
- 20 червня** – Всесвітній день Wi-Fi
- 21 червня** – День селфі
Міжнародний день скейтбордингу
Всесвітній день музики
Всесвітній день гуманізму
Міжнародний день футболки
Всесвітній день гармонії
- 30 червня** – Всесвітній день соціальних мереж

Липень

- 1 липня** – Міжнародний день анекдоту та жартів
- 4 липня** – День музики у стилі кантрі
- 6 липня** – Міжнародний день поцілунків
- 7 липня** – Міжнародний день миру та любові
- 10 липня** – День Ніколи Тесли
- 15 липня** – День благодійності в соціальних медіа
- 20 липня** – День шахів
- 30 липня** – Всесвітній день вишивки
День книги в м'якій обкладинці
Міжнародний день дружби
- 31 липня** – День народження Гаррі Поттера

Серпень

- 1 серпня** – День всесвітнього павутиння
День подруги
- 4 серпня** – День сестер
- 5 серпня** – Міжнародний день світлофора
- 8 серпня** – Всесвітній день котів
- 9 серпня** – Всесвітній день книголюбів
- 14 серпня** – День народження месенджера «Telegram»
- 16 серпня** – Всесвітній день повітряних зміїв

- 19 серпня** – Всесвітній день фотографії
Міжнародний день банта
День поштової марки (День філателії)
- 21 серпня** – День піклування про себе в інтернеті
День поета
- 22 серпня** – Всесвітній день фольклору
- 24 серпня** – День зірки, що падає
День народження картопляних чипсів
- 27 серпня** – Всесвітній день гри «Камінь, ножиці, папір»
День українського сала
- 28 серпня** – Міжнародний день публічного читання коміксів

Вересень

- 5 вересня** – День творчої перерви (День перерви на мистецтво)
(перша п'ятниця вересня)
- 6 вересня** – День читання книги
- 7 вересня** – День заснування Google
- 9 вересня** – День плюшевого ведмедика (День ведмедика Тедді)
- 10 вересня** – День обміну ідеями
- 11 вересня** – День шкільних фотографій (другий четвер вересня)
- 12 вересня** – Міжнародний день в'язання гачком
- 13 вересня** – День позитивного мислення
- 14 вересня** – День українського борщу
- 15 вересня** – День народження Google
Міжнародний день крапки
- 16 вересня** – День народження Джульєтти
- 19 вересня** – День народження смайлу (усмішки)
- 20 вересня** – День Бетмена (третя субота вересня)
День «З'їж яблуко» (третя субота вересня)
- 22 вересня** – День Гобіта
Міжнародний день дочок
- 25 вересня** – День коміксів
Всесвітній день мрії

26 вересня – День любовної записки

Європейський день мов

27 вересня – День «Збережіть свої фотографії» (остання субота вересня)

Жовтень

1 жовтня – Міжнародний день кави

Всесвітній день какао та шоколаду

День народження поштової листівки

Міжнародний день музики

2 жовтня – Всесвітній день гри

Всесвітній день повітряної кульки

День народження електронної пошти

Міжнародний день «В школу пішки або на велосипеді»

3 жовтня – Всесвітній день усмішки (перша п'ятниця жовтня)

4 жовтня – День цифрового скрапбукінгу (перша субота жовтня)

Міжнародний день фетру (Міжнародний день валяння з повсті)

(перша субота жовтня)

День виготовлення листівок (перша субота жовтня)

Всесвітній день пішої ходи (перший вихідний жовтня)

5 жовтня – Міжнародний день Джеймса Бонда

10 жовтня – Всесвітній день інклюзивності

Всесвітній день каші

14 жовтня – День народження Вінні-Пуха

16 жовтня – Всесвітній день хліба

18 жовтня – Всесвітній день гітари

Всесвітній день співу (третя субота жовтня)

24-31 жовтня – Глобальний тиждень медіа- та інформаційної грамотності

26 жовтня – Свято приємних несподіванок

Всесвітній день гарбуза

28 жовтня – Міжнародний день анімації

День бабусь та діусів

Листопад

4 листопада – День цукерок

5 листопада – День поінформованості про стрес (перша середа листопада)

8 листопада – Всесвітній день без Wi-Fi

- 10 листопада** – Міжнародний день вишивальниць
Всесвітній день молоді
- 11 листопада** – День молодшого читача
Всесвітній день оригамі
- 13 листопада** – Всесвітній день доброти
- 15 листопада** – Європейський день музичної терапії
- 16 листопада** – Всесвітній день рукоділля
- 19 листопада** – Міжнародний день чоловіків
- 20 листопада** – Всесвітній день книги рекордів Гіннеса (третій четвер листопада)
Міжнародний день філософії (третій четвер листопада)
- 22 листопада** – Міжнародний день сина
- 23 листопада** – Всесвітній день акварелі
- 24 листопада** – Міжнародний день Біблії
- 28 листопада** – Всесвітній день милосердя (Всесвітній день співчуття)
Всесвітній день інформації (остання п'ятниця листопада)
- 29 листопада** – День електронних привітань

Грудень

- 1 грудня** – День різдвяних вогнів
- 2 грудня** – Всесвітній день комп'ютерної грамотності
- 6 грудня** – День навушників (перша субота грудня)
- 9 грудня** – Всесвітній день техно-музики
День різдвяної листівки
- 10 грудня** – День Нобеля
- 13 грудня** – День різдвяного светра
- 18 грудня** – День випічки печива
День вдячності сніжинці
- 20 грудня** – Фестиваль зимових прогулянок (від третьої суботи грудня до першої неділі січня)
- 21 грудня** – День народження кросворда
- 23 грудня** – День різдвяного кіномарафону
- 27 грудня** – День вирізання сніжинок
- 28 грудня** – Міжнародний день кіно

м. Чернігів
просп. Миру, 41
КЗ “Чернігівська ОУНБ
імені Софії та Олександра
Русових”
Email: metodvid@ukr.net